

کتابخانه سراسر برود

مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان

- عنوان و نام پدیدآور : کودک و رسانه: تأثیر رسانه بر کودک/ نویسندگان: گروه پژوهش مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان؛ زیر نظر سید احمد سجادی جزی؛ کارشناس رضا پورحسین.
- مشخصات نشر : اصفهان: حوزه علمیه اصفهان، مرکز تحقیقات رایانه‌ای، ۱۳۹۵
- مشخصات ظاهری : ۴۵۶ ص.
- شابک : ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۶۱۴۶ - ۶۱ - ۴
- وضعیت فهرست نویسی : فیپا
- یادداشت : کتابنامه: ص. ۴۴۴ - ۴۵۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.
- عنوان دیگر : تأثیر رسانه بر کودک
- موضوع : رسانه‌های گروهی و کودکان
- Mass media and children : موضوع
- موضوع : رسانه‌های گروهی -- تأثیر
- Mass media -- Influence : موضوع
- شناسه افزوده : سجادی، سیداحمد، ۱۳۴۴
- شناسه افزوده : پورحسین، رضا، ۱۳۳۰
- شناسه افزوده : حوزه علمیه اصفهان، مرکز تحقیقات رایانه‌ای
- رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۵ ی ۸۷۸۴ H
- رده‌بندی دیویی : ۳۰۲/۲۳۰۸۳
- شماره کتابشناسی ملی : ۴۳۹۷۸۰۶

کودک و رسانه

نویسندگان: جمعی از محققین مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان

ناشر : انتشارات مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان

صفحه‌آرا: سید علی علوی؛ خطاط: محسن بهار؛

چاپ و صحافی: چاپخانه بزرگ قرآن کریم (ازوه)

چاپ : اول - بهار ۱۳۹۶

شمارگان : ۲۰۰۰

قیمت : ۲۵۰۰۰ تومان

مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان

مرکز پخش: اصفهان- خیابان شهید مطهری- ابتدای خیابان اردیبهشت مرکز تحقیقات رایانه‌ای
حوزه علمیه اصفهان

E-mail: info@hozeh.org

www.hozeh.org

تلفن : ۰۳۱ - ۳۲۳۴۴۶۱۰ - ۵

دورنگار : ۰۳۱ - ۳۲۳۴۴۶۱۰

فهرست

طلوع سخن ۱۳

۱

آشنایی با رسانه ۱۷

تعریف رسانه ۱۸

تاریخچه رسانه ۱۹

آینده رسانه ۲۸

مدیریت رسانه ۲۱

سواد رسانه‌ای ۲۱

اهمیت سواد رسانه‌ای ۳۵

دو ویژگی مهم سواد رسانه‌ای ۳۶

سواد رسانه‌ای یک پیوستار است، نه یک مقوله ۳۶

سواد رسانه‌ای چند بُعدی است ۳۶

آموزش سواد رسانه‌ای ۳۹

نهادهای مؤثر در آموزش سواد رسانه‌ای ۴۰

خانواده ۴۰

مراکز آموزشی ۴۲

رسانه‌ها ۴۲

رسانه اخلاقی ۴۳

مسئولیت‌پذیری ۴۴

شجاعت و شرافت حرفه‌ای ۴۴

حق‌گرایی ۴۵

بازنمایی واقعیات و عدم تحریف و دستکاری آن ۴۵

صداقت و راست‌گویی ۴۶

اجتناب از مکر، خدعه و غوغاسالاری رسانه‌ای ۴۶

رعایت حرمت مخاطبان و تأکید بر کرامت انسان‌ها ۴۷

حفظ حریم خصوصی ۴۸

حفظ اسرار، رازداری و امانت‌داری ۴۸

شرم و حیا ۴۹

رسانه دینی ۵۲

کارکردهای رسانه ۵۷

کارکرد اطلاع‌رسانی ۵۷

کارکرد آموزشی ۵۷

نقش آموزشی رسانه در حوزه سلامت ۶۲

کرد تربیتی ۶۵

پیرایه بحران ۶۷

نوگامی و توسعه ۷۰

رسانه‌ها و توسعه فرهنگی ۷۲

رسانه‌ها و توسعه اجتماعی ۷۳

رسانه‌ها و توسعه سیاسی ۷۵

کارکرد سیاسی رسانه‌ها ۷۶

تبلیغات سیاسی ۷۶

ابزار جنگ نرم ۸۰

جنگ رسانه‌ای ۸۲

کارکرد فرهنگی رسانه	۸۴
همگن سازی	۸۴
روایی بودن	۸۶
مد و مدگرایی	۸۹
تغییرات فرهنگی خانواده	۹۱
کارکرد اجتماعی رسانه	۹۵
تفریح و سرگرمی	۹۵
تفریح در نگاه اسلام	۹۶
جامعه‌پذیری	۹۹
مشارکت اجتماعی	۱۰۱
اعتماد اجتماعی	۱۰۳
ترویج قانون‌گرایی	۱۰۴
هویت سازی و بحران هویت	۱۰۶
خرافه‌پراکنی و خرافه‌زدایی	۱۰۸
امیدبخشی	۱۱۳
مصرف‌گرایی	۱۱۵
امنیت ملی	۱۱۹
کارکرد دینی رسانه	۱۲۰
تبلیغ دینی	۱۲۰
توليدات دینی برای کودکان	۱۲۳
آفات رسانه	۱۳۳
دروغ و شایعه‌پراکنی	۱۳۴
مسخره‌کردن	۱۳۶
رواج بی‌بندوباری	۱۳۷

سیاست زندگی	۱۴۰
-------------	-----

۲

انواع رسانه	۱۴۳
کودک و رسانه‌های شفاهی	۱۴۶
قصه‌گویی برای کودکان	۱۴۶
عناصر و انواع قصه‌گویی	۱۴۸
عناصر قصه‌گویی	۱۴۸
انواع قصه‌گویی	۱۴۸
اهداف قصه‌گویی	۱۴۹
۱. اهداف آموزشی	۱۴۹
۲. اهداف تربیتی	۱۵۰
۳. اهداف پرورشی	۱۵۰
۴. اهداف سرگرم‌کننده	۱۵۱
نظرات بر قصه‌های مناسب برای سنین مختلف	۱۵۲
۱. نگاه قرآنی	۱۵۲
۲. نگاه روانشناختی	۱۵۳
اهداف قصه‌گویی در قرآن	۱۵۴
فضاهای قصه‌گویی	۱۵۵
قصه‌گویی در کلاس درس	۱۵۵
قصه‌گویی در فضای آزاد	۱۵۸
قصه‌گویی در اردو	۱۵۹
قصه‌گویی در منزل	۱۶۱

نگاهی به انیمیشن‌های کودکان	۱۸۴	تئاتر و نمایش برای کودکان	۱۶۲
شرکت والت دیزنی تسخیر کننده روح کودکان	۱۸۶	انواع تئاتر	۱۶۳
توليدات مناسب برای کودکان	۱۹۲	۱. تئاتر به وسیله کودکان	۱۶۳
- حضور عروسک در برنامه‌ها	۱۹۳	۲. تئاتر برای کودکان	۱۶۳
- تلفیق آموزش و سرگرمی	۱۹۳	اثرات ایفای نقش در تئاتر	۱۶۴
- استفاده از زبان هنر	۱۹۳	کودک و رسانه‌های نوشتاری	۱۶۶
- برانگیختن و واداشتن مخاطبان به فعالیت	۱۹۴	انتخاب کتاب برای کودکان	۱۶۶
- قابلیت‌های مجری	۱۹۴	معیارهای گزینش کتاب	۱۶۷
- بهره‌گیری از نمایش	۱۹۴	۱. معیارهایی که به ظاهر کتاب مربوط شوند	۱۶۷
- استفاده از قالب شعر	۱۹۵	۲. پدید آورندگان کتاب (ناشر و نویسنده)	۱۷۰
- وجود مسابقه در برنامه	۱۹۵	۳. محتوا و پیام کتاب	۱۷۰
- پرداختن به مناسبتهای	۱۹۵	۴. از جنبه‌های هنری و زبان ویژه کودکان	۱۷۰
- پرداختن به قومیت‌های مختلف	۱۹۵	کودک و رسانه‌های الکترونیک و دیجیتال	۱۷۱
- بیان ارزش‌های اخلاقی و دینی	۱۹۵	کودک و رادیو	۱۷۵
- هم‌خوانی هدف‌های برنامه با محتوا و شیوه‌های آموزشی	۱۹۶	کودک و تلویزیون	۱۷۷
آن	۱۹۶	سهم تلویزیون در اوقات کودک	۱۷۸
- معتبر بودن	۱۹۶	علل گرایش به تلویزیون	۱۷۹
۱. نرم‌افزای برنامه‌های کودک	۱۹۷	- تحریک قوه خیال	۱۸۱
۲. شناسایی ویژگی‌های روان‌شناختی کودکان هدف	۱۹۷	- پر کردن خلاءهای عاطفی	۱۸۱
۳. نرم‌افزای شیوه برنامه‌سازی کودک	۱۹۸	- برآورده شدن نیازها	۱۸۲
کودک و ماهواره	۱۹۹	- کسب اطلاعات و یادگیری	۱۸۳
کودک و رایانه	۲۰۱	- دیداری و شنیداری بودن تلویزیون	۱۸۳
کودکان و استفاده از نرم‌افزارها	۲۰۳	- سهولت استفاده	۱۸۴
کودک و بازی‌های رایانه‌ای	۲۰۴	- ورود به جهان بزرگسالان	۱۸۴
راز جذابیت بازی‌ها	۲۰۵		

تأثیرات رسانه بر کودکان

تأثیرات عمومی رسانه ۲۳۱

فردگرایی ۲۳۱

اختلال در مهارت‌های اجتماعی ۲۳۲

انباشت اطلاعات غیرضروری ۲۳۳

خشونت‌گرایی ۲۳۴

سوء استفاده تجاری ۲۳۵

عبور از فضای حقیقی به مجازی ۲۳۶

بحران هویت ۲۳۷

معنویت‌زدایی ۲۳۹

تغییر سبک زندگی ۲۳۹

تغییر فنی ۲۴۵

صرفه‌رایی و اختراعی ۲۴۷

جایگزین والدین ۲۴۸

تأثیرات برخی از انواع رسانه های جمعی ۲۵۱

تأثیرات تلویزیون ۲۵۱

تأثیرات مثبت تلویزیون ۲۵۱

پرکردن اوقات فراغت کودک ۲۵۱

اجتماعی شدن کودکان ۲۵۲

یادگیری و ترویج فرهنگ مطالعه ۲۵۵

- شروع جذاب بازی ها ۲۰۵

- درگیر ساختن عمیق کاربر با بازی ۲۰۵

- توجه به هیجان‌جویی کاربران ۲۰۶

- تلاش برای ارضای کنجکاوی و ماجراجویی کاربران ۲۰۶

- توجه به ابعاد هنری و جلوه‌های گرافیکی بازی ها ۲۰۶

- تلاش جهت تداوم بخشیدن به بازی ها ۲۰۷

- گسترش عرصه بازی ها به فیلم ها و کتاب ها ۲۰۷

- سایر موارد ۲۰۷

علت گرایش به کلوب ها و بازی ها ۲۰۹

کودک و اینترنت ۲۱۲

ویژگی های نسل اینترنت ۲۱۳

- آزادی ۲۱۳

- استفاده متناسب با نیاز ۲۱۳

- مشارکت ۲۱۳

- بررسی ۲۱۴

- علاقمند به سرگرمی ۲۱۵

- سرعت ۲۱۵

- تجربه گرایی ۲۱۵

کودک و تلفن همراه ۲۱۶

سرویس های انتقال اطلاعات ۲۱۹

پیامک (اس ام اس) ۲۱۹

پیام چند رسانه ای (ام. ام. اس) ۲۲۰

بلوتوث ۲۲۰

موبایل و مدرسه ۲۲۱

کودک و لوح فشرده ۲۲۴

۲۹۴	ارگونومی کاربران رایانه	۲۵۶	ایجاد همدلی
۲۹۵	ارگونومی رایانه و وسایل جانبی آن	۲۵۸	تأثیرات منفی تلویزیون
۲۹۶	عوارض ارگونومیک استفاده از رایانه توسط کودکان	۲۶۰	رواج خشونت
۲۹۹	تأثیرات بازی‌های رایانه‌ای	۲۶۳	فرزند سالاری
۲۹۹	مزایای بازی‌های رایانه‌ای	۲۶۴	جایگزین اوقات بازی
۳۰۰	آثار مثبت زیستی بازی‌ها	۲۶۶	کاهش خلاقیت
۳۰۰	اثرات روانشناختی و نقش درمانی بازی‌ها	۲۶۷	اختلال در فعالیت‌های کودکان
۳۰۳	اثرات شناختی بازی‌ها	۲۶۸	بدآموزی
۳۰۷	تقویت مهارت‌های اجتماعی	۲۷۰	احساس حقارت
۳۰۷	معایب بازی‌های رایانه‌ای	۲۷۱	آگاهی‌های تلویزیونی و تغییر نفع
۳۱۴	اثرات جسمی	۲۷۳	زوال کودکی
۳۱۸	اثرات فرهنگی، اجتماعی و روانی	۲۷۴	چاقی و تغییر عادات غذایی
۳۲۴	القائات سیاسی	۲۷۵	تولید شتاب در سیستم عصبی
۳۲۴	القائات عقیدتی	۲۷۶	هوشیاری تغییر یافته کودکان
۳۲۵	بازی‌های رایانه‌ای با محوریت آخر الزمان	۲۷۷	افسردگی
۳۲۹	حیوات اینترنت	۲۷۷	کاهش مهارت‌های تحصیلی
۳۳۷	کانون و خطر پورنوگرافی	۲۷۸	صدمات مغزی
۳۳۹	کودکان و اعتیاد به اینترنت	۲۷۹	افزایش فشار خون
۳۴۰	اعتیاد به بازی‌های شبکه‌ای	۲۸۰	اختلال در زبان‌آموزی
۳۴۰	۲. اعتیاد به رابطه آنلاین روی شبکه	۲۸۲	ایجاد اختلال در خواب
۳۴۰	۳. اطلاعات نامحدود	۲۸۲	آثار سوء تلویزیون سه بعدی
۳۴۱	۴. اعتیاد به رایانه	۲۸۴	تأثیرات ماهواره
۳۴۱	۵. اعتیاد به عکس اینترنتی	۲۹۲	تأثیرات رایانه و بازی‌های رایانه‌ای
۳۴۲	علایم هشداردهنده اعتیاد اینترنتی	۲۹۲	عوارض ارگونومیک رایانه
۳۴۳	مشکلات امنیتی و ردپای دیجیتال	۲۹۳	ارگونومی محیط کار کودک با کامپیوتر

- ۳۴۴ تحت تأثیر تبلیغات اینترنتی قرار گرفتن
- ۳۴۵ تأثیرات شبکه‌های اجتماعی
- ۳۴۵ انواع شبکه‌های اجتماعی
- ۳۴۶ آمارهایی درباره شبکه‌های اجتماعی
- ۳۴۷ قابلیت‌های شبکه‌های اجتماعی
- ۳۴۸ شبکه‌های اجتماعی در ایران
- ۳۴۹ شبکه‌های اجتماعی فراتر از این: نای تکنولوژیکی
- ۳۵۰ بیانات رهبر معظم در حوزه فضای مجازی
- ۳۵۱ تأثیرات تلفن همراه
- ۳۵۲ مزایای تلفن همراه
- ۳۵۴ زبان‌های استفاده از تلفن همراه
- ۳۵۵ - اختلال در ارتباط الکترومغناطیسی درون بدن
- ۳۵۵ - نابابوری
- ۳۵۵ - عوارض نامطلوب بر روی جنین
- ۳۵۶ - کاهش طول عمر
- ۳۵۶ - سرطان‌زایی
- ۳۵۷ - پخته شدن سلول‌های مغز
- ۳۵۷ - ایجاد تومورهای مغزی
- ۳۵۹ - آسیب مکالمه طولانی با تلفن همراه به حافظه
- ۳۶۰ - اثرگذاری امواج در خون، ادرار و جذب مواد معدنی
- ۳۶۰ - عوارض ناشی از تشعشعات تلفن همراه بر کلیه
- ۳۶۱ - پرخاشگری
- ۳۶۱ - اختلالات خواب
- ۳۶۱ - آثار زیان‌بار تلفن همراه بر لثه‌ها
- ۳۶۱ - عوارض حالت ویریه موبایل
- ۳۶۲ - افراد لاغر آسیب‌پذیرتر در برابر تشعشعات تلفن همراه
- ۳۶۲ - تلفن همراه محیطی برای رشد و تکثیر باکتری‌های خطرناک
- ۳۶۳ - صحیح نبودن مکالمه با تلفن همراه در مکان‌های جمعی
- ۳۶۳ - لزوم دور بودن بیماران قلبی از تلفن همراه
- ۳۶۳ - اثر تلفن همراه بر گوش
- ۳۶۴ - امواج تلفن همراه و جلوگیری از پیوند اکسیژن با پروتئین
- ۳۶۹ تأثیرات کتاب
- ۳۷۱ عوامل مؤثر بر مطالعه کودکان
- ۳۷۲ والدین و افراد خانواده
- ۳۷۴ معلم و مدرسه
- ۳۷۵ وسایل ارتباط جمعی
- ۳۷۷ آمادگی برای مطالعه
- ۳۷۸ - به مطالعه درس‌نویس مختلف
- ۳۷۸ - سنین: جیل از دیستان
- ۳۷۸ - سنین ۶ و ۷ ساله
- ۳۷۹ - سنین ۸ و ۹ ساله
- ۳۸۰ - سنین ۱۰ و ۱۱ ساله
- ۳۸۱ توانایی کتاب خواندن در سنین مختلف
- ۳۸۳ کتاب‌های نامناسب

نگاهی جدید به نمایشگاه ۴۴۱

منابع و مآخذ ۴۴۳

کتاب: ۴۴۴

مقاله: ۴۴۸

وظایف والدین در عصر رسانه ۳۸۵

حقوق کودک در برابر رسانه ۳۸۶

سواد رسانه‌ای والدین ۳۹۰

وظایف والدین در ارتباط با کودک و تلویزیون ۳۹۳

وظایف والدین در ارتباط با کودک ماهواره ۳۹۹

وظایف والدین در ارتباط با کودک و رایانه ۴۰۰

جلوگیری از اعتیاد فرزندان به رایانه ۴۰۲

وظایف والدین در ارتباط با کودک و بازی‌های رایانه‌ای ۴۰۷

والدین و انتخاب و خرید بازی‌ها ۴۱۰

لزوم توجه والدین در بازی‌های آنلاین ۴۱۲

وظایف والدین در تعامل کودک و اینترنت ۴۱۴

وظایف والدین در ارتباط با کودک و تلفن همراه ۴۲۵

خرید موبایل برای فرزندان ۴۲۶

هزینه‌های تلفن همراه ۴۲۹

آموزش به فرزندان در استفاده از موبایل ۴۲۹

وظایف والدین در ارتباط با کودک و کتاب ۴۳۷

الگودادن به کودک ۴۳۷

کتابخانه کوچک در منزل ۴۳۸

کتاب خواندن برای کودک ۴۳۹

طلوع سخن

کودکان ما امروزه در عصر رسانه‌ها زندگی می‌کنند؛ عصری که در آن رسانه جزو جدایی ناپذیر زندگی آن‌هاست. کارکرد رسانه‌ها در عصر ارتباطات، بی‌شک در همه ابعاد زندگی اجتماعی و فرهنگی جوامع بشری انکار ناپذیر است. امروزه جامعه‌ای توسعه یافته تلقی می‌شود که بتواند در کنار توسعه شاخص‌های اجتماعی و اقتصادی مانند درآمد سرانه، توزیع ناخالص ملی و نرخ مرگ و میر، بر معیارهای آموزش و اطلاعات و در حقیقت عنصر دانایی اجتماعی تأکید کند. در چنین جامعه‌ای وسایل ارتباط جمعی با تولید و توزیع اطلاعات، نقش زیادی در بالابردن آگاهی‌های گوناگون و ضروری به عهده می‌گیرند. جامعه را در رسیدن به پیشرفت و ترقی همه جانبه یاری می‌کنند.

از سوی دیگر رسانه با وجود کارکردهای جاری و مرسوم که برای آن تعریف شده، در تغییر ساختار جامعه، باورهای مردم و نگرش آن‌ها به موضوعات خاص نقش بسیار دارند. به همین جهت محققان و نویسندگان حوزه رسانه وقتی از رسانه و کارکردهای آن سخن می‌گویند، عقیده دارند که تأثیر رسانه‌ها بر کودکان، زیاد و عمدتاً منفی است، زیرا بیشتر گیرندگان پیام منفعل هستند. حتی کودکان را به ظرف ذهنی تشبیه کرده‌اند که رسانه‌ها آن‌ها را با پیام‌های خود، آن گونه که می‌خواهند، پر می‌کنند. به عقیده کارشناسان، صاحبان رسانه با بهره‌گیری از این ابزار قدرتمند، قصد دارند مخاطبان و به ویژه کودکان را شست‌وشوی مغزی دهند از این رو مدیریت رسانه در حوزه کودک به منظور افزایش آثار مثبت و کاهش آثار منفی آن نیازمند اراده عمومی است و لازم است که همه نهادهای سولی در این زمینه همگام شوند.

در این بین خانواده می‌تواند مهم‌ترین نقش را در این زمینه ایفا کند. آموزش و تربیت سواد رسانه‌ای در خانواده می‌تواند در کاهش آثار منفی رسانه نقش موثری داشته باشد. تبدیل تهدیدات این سبیل رسانه به فرصت و بهره‌جستن از آن برای توسعه فرهنگ عمومی و دانش فردی و اجتماعی، می‌تواند از دیگر عوامل مؤثر بر کاهش خطرات رسانه‌ها باشد. والدین آشنا با سواد رسانه می‌دانند بازی‌های الکترونیکی و رسانه‌های ارتباط جمعی، نمی‌تواند کمبود ارتباطات عاطفی و فعالیت‌های جسمانی کودک را جبران کند.

فرزندان ما که در خانواده‌ای با سلايق و محدودیت‌های خاص زندگی می‌نمایند، در محیطی قرار گرفتند که بعضاً ۱۳

دارای کاربرانی با سلاقی بی پروا و مطالبی بدون هیچ محدودیت است و یا با استفاده بیش از حد از ابزار الکترونیک همچون موبایل و تبلت به ذهن و خلاقیت‌های درونی و دانش‌آموزی خود لطمات فراوانی می‌رسانند. لذا عدم مراقبت و تربیت صحیح فرزندان می‌تواند در مقابل این ابزار، خسارت‌های جبران‌ناپذیری را بر روح و روان آنان وارد نماید. اکثر کشورهای دنیا برای استفاده کودکان از این رسانه محدودیت‌ها و قوانینی را وضع نموده و اجازه نمی‌دهند تکنولوژی‌های امروز، آسیب‌هایی برای آینده آنها فراهم سازد. پس لازم است ما نیز با آشنایی بیشتر از نحوه برخورد با رسانه‌ها کودکان خود را در مسیر صحیح جهت استفاده از آن قرار دهیم.

در این نوشتار سعی بر آن داریم ضمن آشنایی والدین با رسانه‌های مختلف، تأثیرات رسانه‌ها را بر کودکان بیان نموده تا گمان نبریم با استفاده از ابزار نه این توانسته‌ایم فرزندان پویا و خلاق تربیت نماییم.

این محصول در کنار چهار اثر دیگر به نام‌های اتاق شادی (بازی، هنر و خلاقیت کودک)، فرزندان برای آینده (آشنایی با شیوه‌های تربیت کودک)، طراوت غنچه‌ها (بهداشت، سلامت، تغذیه و بیماری‌های کودک)، همشاگردی سلام (آموزش‌ها و مهارت‌های مورد نیاز کودک) مباحثی را تشکیل داده تا شما والدین گرامی بتوانید به تربیت فرزندان خود بهتر پرداخته و دارای فرزندان صالح، سالم و موفق باشید.

در اینجا جای دارد سپاس بی دریغ خود را خدمت مرجع عالی مقام حضرت آیت الله العظمی حاج شیخ حسین مظاهری دامت برکاته که با تأسیس مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان و حمایت‌های همه جانبه خود بستر پژوهش‌های اینچنینی را فراهم نمودند اعلام دارم. همچنین از زحمات گروه پژوهش مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان به خصوص آقای محمدجواد شریفانی و خانم‌ها فریده حیدری رنانی و ناهید حسن پورفر که در تألیف و تحقیق این اثر ما را یاری کردند تشکر و قدردانی می‌نمایم.

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

مدیر عامل مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان

سید احمد سجادی جزئی